

ДРУГИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС БАЛКАНОЛОГА

Интернационална асоцијација балканолога окупља научнике из области низа друштвених наука и неких грана уметности који се баве изучавањем прошлости и савремености балканских народа и земаља. Свој први конгрес она је одржала у Софији 1966. године. Други конгрес балканолога одржан је 7—13. маја ове године у Атини. Конгрес је одржан под покровитељством и уз материјалну помоћ организације УНЕСКО. Присуствовали су му научници из близу 30 земаља Европе, Азије, Америке и Африке и представници више међународних научних организација, универзитетских центара и академија наука. За разлику од првог, овај конгрес није третирао прошлост балканских народа у XX вијеку.

Конгрес је радио у пленуму и секцијама. На пленарној сједници Денис Закитинос је поднио генерални реферат „Савремено стање балканолошких наука (циљеви, методи, извори, средства, мјесто у друштвеним наукама). Уводне напомене“.

Конгрес је даље наставио рад у четири секције: *Историја, Право и економија, Лингвистика и књижевност, Умјетност, Етнографија и фолклор*. У свим секцијама прво су поднесени општи кореферати и саопштења о одређеним периодима, а затим је вођена дискусија о генералном реферату. У секцији за историју општи кореферат о питањима везаним за период од XVII — XX вијека поднио је Радован Самарџић.

Подробније ћемо рећи нешто само о секцији за историју, која је била организована тако да се њен рад одвијао у четири подсек-

ције. Свака од тих подсекција и мала је по једну велику тему. У сквиру сваке теме изнесено је неколико дискусија по главној теми, што је попримило карактер уводног излагања о главној теми подсекције, а затим су, према утврђеном програму, поднесена саопштења на језицима којима се комуницира у организацији УНЕСКО.

Саопштења поднесена у првој великој теми *Хронологија преисторијског и протоиисторијског периода европског југоистока* третирали су питања поријекла балканских народа, хронологије неолита и бронзе у дунавском басену а посебно Балкану, преисторијских цивилизација, Илира на Јадранској обали и друга.

У оквиру велике теме *Град и село на европском југоистоку од античког периода до краја XIX вијека (социолошки, економски и културни аспект)* поднесено је неколико кореферата (међу њима и кореферат Десанке Ковачевић-Којић о граду и селу у средњем вијеку). Посебно наводимо саопштења Маје Паровић-Пешикан „Илирске агломерације у Боки Которској“ и Ђурђа Бошковића под насловом „Културна и етничка стратиграфија старог јадранског града Улциња“.

Саопштења увршћена под ову велику тему обрађују питања историје Трачана, Дачана и старих Македонаца, економског ефекта персијске окупације Грчке, миграција на Балкану, градова у Далмацији, етнографских истраживања Старе Србије и Албаније, почетка словенске експанзије на Балкану, етногенезе јужнословенских народа, генезе и типологије

балканских прадова и села, комуница код балканских народа у XIX вијеку и др.

У оквиру велике теме *Услови османског освајања Балкана* поднесено је знатно мање саопштења него у осталим. Ту су била уврштена саопштења у којима се третирају питања исламизације Македоније, политичко-територијалне подјеле Балкана и др.

Велика тема *Опадање Османске царевине и формирање националних држава* обухватила је саопштења у којима је говорено о ослободилачким акцијама балканских народа и њиховој сарадњи у XIX вијеку, ослободилачком покрету и државној идеји код Албанаца и др.

У оквиру велике теме *Балкан у међународној политици XVII—XIX вијек* уводни кореоферат о југословенским земљама у интрационалној политици у току XIX вијека поднио је Димитрије Ђорђевић. Саопштења укључена у ову велику тему обрађивала су: политику великих сила према румунским земљама, улогу фанариота у Османској царевини, позицију великих сила према покрету за независност Грчке, пројекте балканске федерације шездесетих година XIX вијека, политику великих сила према сарадњи балканских народа у XIX вијеку, грчко-српску сарадњу у току источне кризе 1875—1878, економску пенетрацију великих сила на Балкан, политику Аустро-Угарске према балканским земљама у XIX вијеку и друга интересантна питања. У оквиру ове теме Јован Р. Бојовић поднио је саопштења „Политика Црне Горе према Турској у току кримског рата (1853—1856)“, а Радоман Јовановић „Позиције великих сила пре-

ма питању независности Црне Горе средином XIX вијека“.

У секцији *Право и економија* третиране су следеће велике теме: „Монетарна размјена и циркулација на Балкану у вријеме Османског царства“, „Привилегије у југоисточној Европи у епохи Османске царевине (црква, еснафи, локална аутономија и др.)“, „Рецептирање византијског права у правима балканских народа“.

Секција *Лингвистика и књижевност* обухватила је ове велике теме: „Сукцесивна грчка насеља у језицима балканских народа“, „Формирање књижевних језика у земљама југоисточне Европе“, „Хуманизам у југоисточној Европи (извори, карактер, распрострањеност)“, „Заједничке црте епске књижевности код балканских народа“ и „Романтизам у књижевностима народа југоисточне Европе“.

У секцији за умјетност, етнографију и фолклор третиране су ове велике теме: „Брдо Атос као умјетнички центар; његово зрачење на земље југоисточне Европе“, „Генеза модерне умјетности у југоисточној Европи“, „Поствизантијска умјетност у земљама југоисточне Европе: дјела и умјетници“ и „Умјетности и народне рукотворине у земљама југоисточне Европе“.

Сви материјали прочитани на конгресу биће објављени у вишетономном зборнику радова, како је то, добрим дијелом, већ урађено са материјалима првог конгреса. Одлучено је да се следећи конгрес одржи у Букурешту.

Конгрес је оцијенен као знатан допринос међународној научној сарадњи у области балканологије, премада му нијесу присуствовали представници неколико социјалистичких земаља.

P. J.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ ИНСТИТУТА У 1969. ГОДИНИ

Органи управљања

Радна заједница је одржала 11 сједница, од којих 3 са представницима друштвене заједнице, и на њима одлучивала о питањима рада, о пословној политици, распо-

дјели дохотка, коришћењу средстава и другим питањима.

На сједницама Радне заједнице, поред осталог, утврђена су нека најважнија питања у вези са изградом новог статута, утврђени су